

Rigo-projecten als aanzet tot vernieuwing

Een zwengel naar meer

Het ministerie van LNV stelt jaarlijks miljoenen euro's beschikbaar voor de innovatie in het groen onderwijs. Tot 2007 was daarvoor de Rigo-regeling, vanaf 2008 Kigo. Wat levert het op? Naast verschillende producten vooral kennis en bewustwording, zo leert een rondgang door de Rigo 2006-projecten waarvan het merendeel nu is afgesloten. Vaak is het een aanzet naar meer. Maar de uitvoering van projecten is wel eens lastig.

Boomkwekers en bollentelers kunnen op groenweb.nl sectorgericht nieuws en actualiteiten vinden. En als ze willen kunnen ze er een oproep plaatsen voor een stagiaire. Havo-leerlingen kunnen een lessenserie over plantenveredeling volgen. En de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei gebruikt een aantal door studenten opgestelde adviezen.

Meetbaar

Het zijn enkele producten die uit de 54 Rigo-projecten van 2006 zijn voortgekomen. Afgelopen zomer zijn (vrijwel) alle projecten afgerond. Sommige van die projecten zijn op het web beschikbaar (zie kader). Ze zorgen ervoor dat kennis beter ontsloten is, dat leerlingen van basisscholen of voortgezet onderwijs ken-

nis maken met het groene onderwijs. Veel projecten zijn het begin geweest van het opzetten van netwerken van experts, van ondernemers, onderzoekers en mensen uit het onderwijs. Ruim 7 miljoen euro trok het ministerie van LNV uit voor de Rigo-regeling. Het gaat om een ondersteuning van 50 procent, de overige projectkosten zijn voor de onderwijsinstellingen zelf. Het toegekend bedrag per project varieert van iets meer dan 30.000 euro tot 300.000 euro. Was het de moeite waard van die investering? Heeft het voldoende opgeleverd? Wat voor effect heeft het gehad op kennisdoorstroom? Op de inhoud van opleidingen of onderwijskwaliteit? "Het is zeker de moeite waard," zegt Ron Methorst van de CAH in Dronten. "Misschien is niet alles succesvol – dat hoeft ook niet, het zijn immers zoek- en ontwikkeltrajecten – maar het is zeker geen weggegooid geld. Daarmee zou ik projecten absoluut te kort doen." Methorst is onder meer projectleider van de plattelandsacademie, een van de meest omvangrijke projecten. Dat project heeft veel opgeleverd, vindt hij. Naast veel nieuwe kennis is er een loket van de hogescholen CAH en InHolland waar partijen uit de regio zich met vragen kunnen melden. En een van de studenten – vorig jaar deelnemer aan een internationale conferentie – is bezig om in Slowakije een plattelandsacademie op te zetten. Leereffecten van studenten zijn geen duidelijke toetsbare producten. Ontwikkeling van kennis of een aanzet tot nieuwe projecten zijn geen meetbare projectresultaten. Maar het zijn wel de zaken die de vertegenwoordigers van instellingen noemen, als je de vraag stelt wat het heeft opgeleverd.

Overleg

"Het was een zwengel naar meer", concludeert Ben Schulte (VHL) als hij het over het project 'Natuurbeleid in de

Producten van Rigo-projecten 2006

De Rigo-projecten van 2006 hebben verschillende producten opgeleverd:

Portals of websites over specifieke onderwerpen:

www.vraaghetrein.nl
www.streekproducentenadviesbureau.nl
www.plattelandsacademie.nl
www.hetnieuwemaaveld.nl
library.wur.nl/cgn
www.landindestad.nl
buurderij.websitemaker.nl/buurderij
www.groenweb.nl
equfas.com

Lesmaterialen, leermiddelen:

www.plantbreeding.wur.nl/NL/software_kwekersspel.html
www.plantbreeding.wur.nl/course/

Diverse webquests:

jobs.webquestmaker.nl/torenvalk

jobs.webquestmaker.nl/boerderijdieren
jobs.webquestmaker.nl/ratten
jobs.webquestmaker.nl/dolfijn
smaaklessen.webquestmaker.nl/smaaklessen

Opleidingen:

minor plantenverdeling (CAH)
 minor ondernemerschap (CAH)
 minor toxicologie (VHL)
 minor ecohydrologie (VHL)

Een deel van de producten heeft een plek gevonden in bestaande grotere projecten:

www.degroenestandaard.nl
www.dewerkplaats.eu
www.kieskleuringroen.nl
www.kenniskring.eu

Rigo-projecten zorgen dat innovatieve ontwikkelingen op scholen in een stroomversnelling komen, maar de uitvoering is soms lastig

praktijk' heeft. In dat projecten hebben mbo-leerlingen en hbo-studenten samengewerkt en adviesrapporten opgesteld, zoals over mogelijkheden om de Ecologische Hoofdstructuur in de Gelderse Vallei te realiseren of over het beheer van landgoederen. Schulte vertelt dat het project misschien niet in alle opzichten geslaagd is, sommige projectdoelen zijn niet gehaald, maar omdat het project tot vervolgpiloten heeft geleid, vindt hij het wel succesvol. Je ziet het meer: "Het project 'Schakelplaats' heeft ervoor gezorgd dat we een richting zijn ingeslagen", vertelt veehouderijdocent Alfred van den Akker (mbo Meppel, AOC Terra). Door het project werkt hij

bij het uitvoeren van de opleiding intensief samen met 16 veehouderijbedrijven. Hij wil die samenwerking verder uitbouwen en denkt aan een studiegroep waarbij leerlingen onderzoek kunnen uitvoeren op de deelnemende bedrijven. Een project zet mensen op een spoor. Ze worden zich bewust van nieuwe ontwikkelingen of mogelijkheden. "Die bewustwording is zeer waardevol," vindt Methorst, "het heeft ons er toe gezet vol stoom door te gaan met ondernemerschap." "De meerwaarde van Rigo-projecten is dat ze ontwikkelingen op de instellingen aanzwengelen", is de reactie van Anja Kleijn van de Groene Kennisoperatie (GKC). Zij is dit najaar bezig

met een terugblik op de ontwikkelingen in het groene onderwijs, waarbij ze kijkt naar de doelen van GKC. Daarbij betreft zo ook de Rigo- en Kigo-projecten. Ze benadrukt dat die projecten bedoeld zijn om innovaties op instellingen verder te stimuleren, om dingen te proberen. "Het is de manier om er achter te komen wat werkt, of wat niet werkt. Je leert ervan." Zo leerde Ron Methorst met de plattelandsacademie dat een onderwijsadviesbureau, gerund door studenten niet werkt als een snelwerkend commercieel bureau. Hij introduceerde de term 'slow advice.' Ondernemers verwachten een snel antwoord op hun vragen, maar het onderwijs is niet zo flexibel om daar snel

Rigo-projecten 2006

Groene onderwijsinstellingen voerden de afgelopen twee jaren 54 projecten uit in het kader van de Rigo-regeling 2006. Het ministerie stelde voor deze projecten in totaal iets meer dan 7 miljoen euro beschikbaar, er was een budget van 8 miljoen. De belangstelling was indertijd groot. De instellingen dienden in de zomer van 2006 ruim 150 subsidieaanvragen in voor 20 miljoen. Het ministerie honoreerde toen 27 voorstellen voor kenniscirculatie en 27 voorstellen voor onderwijsvernieuwing. HAO-instellingen dienden 22 projecten in, aoc's 31. Wageningen UR diende 1 voorstel in.

Met projecten gericht op vernieuwing van het onderwijs wilden de instellingen werken aan culturele diversiteit, versterking van de boomkwekerij, het groene lyceum, ondernemerschap of leren met een verstandelijke handicap. Kenniscirculatieprojecten waren soms ook inhoudelijk en gericht op ondernemerschap, plattelandsontwikkeling, agrobiodiversiteit, recreatie. Instellingen werkten samen aan het opbouwen van een expertisenetwerk, praktijknetwerken, smaaklessen of groene educatie.

Een overzicht van alle Rigo-projecten 2006 vindt u op <http://tinyurl.com/rigo2006>.

Het Rigo-project Plattelandsacademie brengt InHolland-studenten uit Delft in contact met ondernemers uit de regio. Samenwerking tussen onderwijs en andere instellingen vergt veel afstemming en overleg

op te kunnen reageren. Het heeft te maken met het erkennen en waarderen dat de organisatie van onderwijs anders is dan de organisatie van niet-onderwijsinstellingen.

Dat cultuurverschil kan een reden zijn waarom een project soms lastig verloopt. Of organisatorische problemen, zoals bij het project 'Natuurbeheer in de praktijk'. De samenwerking tussen mbo-leerlingen van Helicon met VHL-studenten verliep in een vervolgproject moeizaam. De onderwijsroosters sloten niet goed op elkaar aan. Werken met meerdere betrokken maakt de uitvoering van een project ook lastig. Soms zijn er heel veel verschillende instellingen betrokken: meerdere scholen, zowel mbo als hbo, ondernemers en onderzoekers. Hoe meer projectdeelnemers er zijn, hoe lastiger het is om samen te werken. Het vergt veel overleg.

Dood in de pot

"Te veel", vindt Theo Koolen, lid van het College van Bestuur van Helicon Oplei-

dingen. Hij geeft als voorbeeld een project van 1,2 ton met zes partijen. Er is dan per partij 20.000 euro beschikbaar. In zo'n geval gaat een te groot deel van het budget op aan overleg, vindt hij:

"Het wordt te complex en staat niet meer in verhouding tot het te bereiken doel." Helicon Opleidingen diende in 2006 dertig projectaanvragen in. Na een paar rondes bleven er vijf over. Sinds 2006 heeft dit aoc geen Rigo- of Kigo-projecten meer aangevraagd. Naast bovengenoemde reden vindt Koolen dat de beoogde doelen van het ministerie soms te ver van de onderwijswerkelijkheid af staan. "Om een project voor diervoorzorging aan te vragen, moet je iets doen met dierenwelzijn. Want dat is een beleidsthema van het ministerie", zo legt Frank van den Dungen, projectmedewerker bij Helicon Opleidingen uit. "Als het gewenste doel van het aoc niet helemaal past bij het projectdoel, wordt het lastig om het goed uit te voeren."

Het betekent niet dat Helicon helemaal geen innovatieprojecten meer uitvoert.

"We investeren 4,5 miljoen in innovatie," zegt Koolen, "waarbij we onze eigen innovatiedoelen opstellen en zelf partners kunnen zoeken die er bij passen." Bovendien participeren ze in verschillende Rigo- en Kigo-projecten.

Maar in de aanvraag van Kigo zijn ze even wat terughoudender.

Methorst snapt wel dat onderwijsinstellingen terughoudender worden om projecten aan te vragen. "Het besef groeit dat het moet passen in de ontwikkeling van een instelling en daarin een meerwaarde moet opleveren." Toch zou hij het jammer vinden wanneer zijn instelling helemaal geen innovatieprojecten meer zou aanvragen. "Dan is de dynamiek weg. Dat is de dood in de pot voor de ontwikkeling van een onderwijsinstelling." □